

הישיבה

הגליון לבן הישיבה

כמעט והתעלפתי! הרב שך חייב לי הכרת הטוב? מי אני? מה אני? על מה הוא "חייב לי" משהו?

אני מתאר לעצמי שרוב רובם של בעלי התפילה רוצים מאוד את התפקיד... אדרבה, אם ננסה להוריד אותם מתפקידם, ולומר להם שהשנה הם לא יתפללו - ה' ירחם מה יהיה... אף על פי כן - אין זה מוריד כי הוא זה מחיוב הכרת הטוב שצריך כל אחד לחוש כלפיהם!

הרב שך אכן הגיע למסור את השיחה, סיים הלה את סיפורו!

עד היכן חיוב הכרת הטוב! מספרים על הרב מבריסק זצ"ל, שכל מי שעשה לו, עפעס, איזושהי טובה קטנה פעם אחת- הוא לא היה שוכח לו זאת כל החיים! סיפר לי המשגיח של ישיבת קמניץ, רבי משה אהרן זצ"ל, את המעשה הבא:

אברך צעיר עשה בר מצוה לבנו בשכונת בית וגן. באותו לילה ירד בירושלים שלג, עס איז געווען געפערלאך... הגעתי במונית להשתתף בשמחתו. לפתע אני רואה מונית נוספת שמגיעה, ויהודי זקן יוצא ממנה, וסוחב את עצמו לכיוון אולם השמחה.

שפשתי את עיני שוב ושוב לראות אם אין אני טועה... לא! אני לא טועה! רבי חיים שמואלביץ הגיע לשמחה... "מדוע הטריח ראש הישיבה את עצמו לבוא לשמחה ובפרט בלילה חורפי כזוה?" שאלתי. "למיטב ידיעתי ראש הישיבה אינו קרוב משפחה של בעל השמחה" הוספתי.

"נכון! אינני קרוב משפחה", אמר. "אך אני חייב הכרת הטוב לבעל השמחה. הוא מגיע, דרך קבע, ל'שמועסים' שלי..." "ב'שמועסים' של ראש הישיבה אין מקום אפילו לעמוד... מה מוסיף לכם אותו אברך", הבעתי את תמיחתי בפניו. נענה רבי חיים שמואלביץ ואמר לי: "מה אתם מדברים? 'ציבור' נוצר מיחידים. אם אחד לא יבוא ועוד אחד לא יבוא - אשאר עם ארבע קירות..."

רבי חיים שמואלביץ חש "הכרת הטוב" כלפי כל אחד ואחד, מתוך מאות רבות של מאזינים, שבא לשמוע את דבריו. א מוראדיגע זאך!

רבות! אלו דברים שנוגעים אלינו למעשה צריך לזכור אותם, לא להיות כפויי טובה! לחוש הכרת הטוב כלפי מיטיבנו.

(יחי ראובן)

סיפר לי מגיד שיעור בישיבה הקטנה "תפארת ציון", שהיה מנהג בישיבה שלקראת סוף "זמן חורף", טרם יצאו הבחורים ל"בין הזמנים", היה מרן הרב שך זצ"ל מגיע לישיבה, ומוסר שיחת חיזוק לקראת היציאה לחופשה.

בשנה אחת הרב שך לא הופיע. עבר יום ועוד יום, התקרבו הימים האחרונים של ה"זמן" והרב לא הגיע. "נכנסתי אליו" - סיפר לי אותו מגיד שיעור - "ואמרתי לו: 'רבה! יש לכם 'קביעות' לבוא אלינו לישיבה לקראת סוף הזמן, ולחזק את הבחורים טרם צאתם לחופשה'."

נאנח הרב שך ואמר לי: "אוי! גם לישיבה שלי אינני הולך. בקושי רב אני מצליח לסחוב את עצמי עד ה'כולל' הסמוך להתפלל. זה מה שאני יכול. לדבר בפני הבחורים ולמסור להם שיחה - אין לי כוחות. אני חלש מאוד."

"נו", סיים הרב שך את דבריו, "השם יעזור שהתלמידים יצליחו בלימודם, ויגדלו בתורה וביראת שמים". אף אני איחלתי לו איחולי בריאות איתנה, ושיזכה לעוד שנים רבות וארוכות של העמדת תלמידים, ופניתי לצאת מן החדר...

בעודי עומד על מפתן הדלת, שמעתי את קולו של הרב שך שפונה אלי ואומר לי: "אנטשולדיג מיר! אני מבקש סליחה! אליכם, בעזרת ה', אני אבוא!" התפלאתי מאוד וניסיתי לומר לו שאני מבין את מצבו, וכי אינו רוצה, חלילה, להטריחו, אך הוא נשאר בשלו: "אליכם אני, בעז'ה, אבוא!" ומיד הוסיף ואמר: "אני חייב לכם הכרת הטוב..."

כמעט והתעלפתי! הרב שך חייב לי הכרת הטוב? מי אני? מה אני? על מה הוא "חייב לי" משהו? הרב שך הוסיף ואמר: "אתם ה'בעל תפילה' בישיבת פונביץ' בימים הנוראים. התפילה שלכם מעוררת אותי. לכן אני חייב לכם הכרת הטוב..."

מורי ורבותי! אני מבקש לשאול אתכם שאלה קטנה: בישיבת פונביץ' מתפללים יותר מאלף אנשים בימים הנוראים. יש עוד מישהו אחד שיודע שהוא חייב בהכרת הטוב לבעל התפילה?

מרן הרב שך זצ"ל

אמר הגר"ח"פ שיינברג שישאל את אותו תלמיד חכם האם הוא מסכים שיבואו לביתו בכל יום לאסוף צדקה בשעה שתים לפנות בוקר

מרבניו שיתפלל לישועתו ורבינו היה מברכו בכל פעם כדרכו בהתעניינות והשתתפות בצער. פעם עלה בדעתו, הלא ראש הישיבה כה דבוק בתורה ועבורו כל רגע של ביטול תורה הוא כה חשוב, אולי כדאי לציין בפניו שהיותו חשוך בנים גורמת לו ביטול תורה וכך עשה. הוא סיפר שכל שתמיד ברכו רבינו בחום ראה הפעם את האכפתיות הגדולה, שאם זה עושה לו ביטול תורה, אם כן כל היחס הוא אחר שצריך להתפלל על כך אחרת לגמרי שכן שתי צרות יש לו, מה שלא זכה עדיין לזרע של קיימא ומה שיש לו מזה ביטול תורה.

סיפור דומה תלמיד חכם חשוב מתלמידי, במשך כמה שנים התמודד עם בעיה קשה בחייו, כמה פעמים שפך את ליבו בפני רבינו ומשום מה רבינו לא ברכו בחום והיה אומר לו שצריך להתמודד ולדבוק באמונת אומן בהש"ת וכדו' אך לא בירכו. כך כאמור כמה וכמה פעמים. פעם אחת בתוך הדברים סיפר שהדבר גורם לו ביטול תורה ומפריעו ממשנתו והרבצת תורתו, רבינו הזדעזע וברכו בחום גדול וכעבור תקופה העניינים הסתדרו לגמרי.

עד כמה נחשב אצלו דקות של ביטול תורה של בני תורה: כמה פעמים כאשר חזר ממסירת שיעור בכולל שישי - שבת של תלמידו הגר"א וויג בשכונת בית וגן, וביציאה משכונת בית וגן בה שוכנות ישיבות רבות הסבו את תשומת ליבו שבתחנת האוטובוס ביציאה מהשכונה ממתנינים המוני בחורי ישיבה ללכת לביתם להתארגן לשבת.

רבינו הורה לעצור את רכבו ולאסוף בחורים שנמצאים בתוואי נסיעתו וגם כאשר היה צריך בדרך לשנות מעט מהמסלול עבורם הורה לעשות זאת מתוך מטרה להציל מזמנם שיוכלו לחזור מהר לתלמודם ולא יצטרכו לבטל תורה.

(פרק 'פנחס קנאה' מתוך מגדלתו ומרוממתו)

מר הגר"ח"פ שיינברג זצ"ל

כשם שכל רגע של לימוד התורה היה אצלו מדוקדק, כל רגע של ביטול תורה היה אצלו האסון הגדול ביותר. מסיבה זו לא הרשה לעניים וגבאי צדקה להסתובב בבית מדרש לאסוף כסף, וכשראה גבאי צדקה שנכנס לאסוף בבית המדרש הוא נחרד מהמחשבה שהולך עכשיו להיות ביטול תורה ולו לרגע קט לכל מאות בני הישיבה, בעיני רוחו ראה ביטול תורה מידי של כל יושבי בתי המדרש, שכן גם אם יגרם לכל אחד ביטול של שניות אחדות, הלא יחד זה כבר פרק זמן, לכן ניגש ואמר להם בעדינות אך בנחרצות שאינו מרשה לאסוף באמצע הסדר, ומי שמעוניין בזה שיגיע בשעות בין הסדרים או כאשר יוצאים מהסדר, הוא ליוה אותם עד מחוץ לישיבה, ולפעמים אף כברת דרך נוספת להיות בטוח שהאברכים והבחורים לא יופרעו משקידתם.

פעם אמר לו משהו שפלוני, ת"ח גדול ומורה הוראה מפורסם, הביע תמיהה על הנהגה זו שלא מרשים לאסוף צדקה בתוך סדרי הישיבה, אמר רבינו לזה שסיפר לו על כך שישאל את אותו תלמיד חכם, האם הוא מסכים שיבואו לביתו בכל יום לאסוף צדקה בשעה שתים לפנות בוקר, הלה לא הבין את הקשר, נענה רבינו ואמר, כל אחד מבין שאמצע הלילה זו אינה השעה המתאימה לבקש צדקה, האם אמצע הלימוד הוא פחות חשוב משעת השינה?

מטעם זה לא הסכים שיקראו לאברכים לטלפון רק במקרים דחופים מאוד, וגם לא הסכים שיבואו אורחים ויפריעו ללומדים באמצע הסדר. פעם בא אדם מבחוץ לחפש את אחד מחשובי האברכים, כשראהו רבינו שאל אותו מה הוא מחפש וענה שהוא מחפש את פלוני, אמר לו:

"בבקשה ממך, אל תיגש אליו הוא שקוע עכשיו בלימוד ואל תפריע לו" הגיב הלה: "טוב, אחכה לו עד שיבא", ענה לו רבינו: "תחכה, אבל לא בקרבת מקום לבית המדרש, כדי שלא יראה אותך ויופרע".

אברך שהמתין כמה שנים לזרע של קיימא היה מבקש מרבניו שיעתיר עליו בתפילה. מפעם לפעם היה מגיע ומבקש שוב ושוב

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388

בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?

זקוק לעזרה?

הוא נכנס לבית, והוא רואה את כולם בוכים, וכששאל מה קרה, הבין שהכרטיס של ההגרלה נשרף באש... ומיד גם הוא התחיל לבכות... על האובדן הגדול שהפסיד עתה בשריפת הכרטיס

יום טרף לביתו יום היה מכתת רגליו בעבודות שונות ומשונות, כדי להרוויח מעט כסף שיספיק לו ולבני ביתו לצורכי אותו היום. יום אחד החליט העני לנסות את מזלו, ולקנות כרטיס הגרלה שאפשר לזכות בו בסכום כסף גדול מאוד, שביום אחד הוא יכול להתהפך בו לעשיר גדול. ואכן ממחשבה למעשה כך עשה, קנה את הכרטיס המדובר, והגיע עימו לביתו. בבית הראה את הכרטיס הזה לאשתו, וביקש ממנה שתשמור עליו עד מאוד, משום שהוא כרטיס חשוב שיכול להביא להם הרבה תועלת. האשה עשתה כמצוות בעלה, והניחה את הכרטיס בארון העליון שבבית שיהא מונח שם למשמרת.

יום אחד בשעת הצהריים, האמא היתה עסוקה בעיסוקיה, והילדים שהיו בבית חיפשו משהו מענין להתעסק עימו, ופתחו את הארונות כדי לתור אחר איזה חפץ מעניין. אחד מהילדים לקח כיסא, עלה עליו ופתח את הארון העליון ולהפתעתו הוא רואה שם כרטיס

גדול ויפה, שמצוייר עליו ציור מאוד מרשים. הילד התפעל מהציור הזה, ולקח את הכרטיס כדי לשחק עימו במשחקיו. הילדים כולם התקבצו סביבו, והתחילו לשחק בכרטיס, להעתיק את הציור שמצוייר בו, לצבוע אותו, וכנהנה וכנהנה. פתאום באמצע המשחק הילדים לא נזהרו כראוי, והכרטיס נפל לתוך התנור שדלק בפניה, וברגע אחד נשרף כולו והפך לכמה פרוי אפר. הילד שלקח את הכרטיס הצטער מאוד על הציור היפה שאבד, ומרוב צער התחיל לבכות. הילדים הקטנים שראו את אחיהם הגדול בוכה, הבינו שצריך עכשיו לבכות, ולפיכך התחילו גם הם לבכות. האמא שלא הבחינה כל אותה העת במעשיהם, כששמעה את הילדים בוכים הזדרזה מיד לבדוק מה קרה להם. וכשסיפרו לה על הכרטיס עם הציור היפה שהורידו מלמעלה והוא נשרף, הבינה שמדובר בכרטיס היקר שבעלה ביקש ממנה לשמור עליו. ואם הוא נשרף כנראה שהפסידו משהו חשוב, וגם היא התחילה לבכות על שריפת הכרטיס. ובדיוק באותו זמן האבא הלך לבדוק איזה כרטיס זכה בהגרלה, ולהפתעתו הוא רואה שהכרטיס שלו עלה בגורל, וזכה בסכום כסף עצום שיכול להפוך את מצבו מחושך לאור, והתחיל לרוץ בשמחה לביתו כדי להביא את הכרטיס.

הוא נכנס לבית, והוא רואה את כולם בוכים, וכששאל מה קרה, הבין שהכרטיס של ההגרלה נשרף באש... ומיד גם הוא התחיל לבכות... על האובדן הגדול שהפסיד עתה בשריפת הכרטיס. יוצא למעשה שכולם בוכים, אבל כל אחד מסיבה אחרת, זה בוכה על הציור היפה שאבד, זה בוכה על הכרטיס היקר שאבד, זה בוכה כי כולם בוכים, אבל היחיד שבוכה ומבין על מה הוא בוכה זה האבא שמבין את תוכן הכרטיס כמה הוא היה שווה וכמה הפסיד עתה בשריפתו.

הגרב"צ פלמן זצ"ל בשיעוריו בימי בין המצרים, היה מספר מעשה מהסטייפלר זצ"ל וכך המעשה: באותם ימים היה הדרך שכאשר היו קונים מקרר חדש או כל מוצר חשמלי אחר, היה לוקח הרבה זמן עד שהמוצר הגיע לבית הלוקח. ולפעמים היו צריכים להמתין אפילו כמה שבועות, עד שהגיע תורו של הלוקח לקבל את המוצר שקנה.

שנה אחת בתחילת חודש סיון קנה הגרב"צ מקרר חדש לביתו, וכשקנה סיכם עם החברה על התאריך שבו המקרר יגיע לבית, והתאריך היה בימים הראשונים של חודש תמוז. חלפו הימים וכשהתקרב התאריך המיועד, קיבל הגרב"צ מכתב מהחברה שעקב שיבושים באספקה המקרר יגיע באיחור של חודש, זאת אומרת שהוא יגיע בתחילת חודש אב.

הגרב"צ ראה את המכתב, ולא ידע מה להכריע, הרי הימים הראשונים של חודש אב אלו ימי תשעת הימים, שבו לא קונים ולא מחדשים דברים חדשים וכל שכן לחדש בבית מקרר חדש, שזהו שמחה לכל בני הבית, בוודאי שלא ראוי להביאו לבית בתשעת הימים. אבל מצד שני אם יתקשר לחברה ויבקש לדחות את התאריך הזה, הרי ידחו אותו לסוף הרשימה, ואז שוב יצטרך להמתין עוד מספר שבועות עד להגעת המקרר. ואולי יש להקל באופן זה לקבל את המקרר בתשעת הימים, כדי שלא יצטרך להמתין כל כך הרבה זמן.

כששאלתו בפיו, עלה אל בית הסטייפלר והציע לפניו את כל צדדי השאלה וציפה להכרעתו כדת מה לעשות. אמר הסטייפלר, באמת בתשעת הימים אין ראוי לקבל מקרר חדש שגורם שמחה רבה, וראוי לדחות את אספקת המקרר לאחרי תשעת הימים אפילו שיתכן שמחמת זה יצטרך להמתין עוד זמן רב - אבל - הוסיף הסטייפלר - שלא יתקשר אל החברה ויבקש לדחות את ההספקה, אלא שישע אל החברה ויבקש לפגוש את המנהל, ויסביר לו את ענין תשעת הימים, שהם ימי אבלות על חורבן בית המקדש שנחרב בימים הללו, ומסיבה זו אין שמחים ולא ראוי לקבל דברים חדשים שגורמים שמחה, מחמת כן הינו מבקש לדחות את אספקת המקרר לאחרי תשעה באב. משום שראוי שגם המנהל יידע את ענין חורבן בית המקדש.

ואכן עשה כדבריו, נסע אל המנהל והסביר לו בטוב טעם ודעת, את מהותם של ימי בין המצרים בכלל ותשעת הימים בפרט, וכמה חמור הוא ענין קניית וקבלת דברים חדשים בימים הללו. ולכן ביקש לדחות את אספקת המקרר לאחרי תשעה באב. המנהל שמע עתה לראשונה, את הדברים הללו, התרגש מאוד. ואמר מיד אם הימים הללו כל כך חמורים, אני אדאג שהשבוע הזה לפני שיתחילו ימי האבלות (שהיה עדיין כמה ימים לפני י"ז בתמוז) תקבלו את המקרר. וכבר באותו יום שלח את המקרר לביתם...

הגרב"צ היה מספר את הסיפור הזה על אברך, ולא הזכיר שהוא היה בעל המעשה, כדרכו שלא הזכיר את עצמו בשיעוריו... עוד סיפר הגרב"צ משל נפלא, לעורר להתבונן על מה מתאבלים בימים הללו. מעשה באדם עני ואביון, שבקושי רב הצליח להביא כל

הח"ח הסכים לקבל את התרומה, כשהארנק היה בחוץ, קם לפתע האיש ההוא, וחטף את הארנק מידיו של החפץ חיים וברח...

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א עם סיפורים מיוחדים על קידוש השם

גם לאות, כדי להזכיר לו את ענין הכרת הטוב. וזכורני, שלפני שנים רבות הסתובב כלב בשכונתנו ברמת אלחנן, וכשביקשנו לסלקו, קראתי לאחד התושבים, שלקח מעט בשר ועצמות, והוביל את הכלב אל מחוץ לשכונה, ונתן לו שם לאכול. הכלב, מתוך הכרת הטוב שיש בו, 'הבין' מתוך נתינת הבשר והעצמות, שהוא חייב לציית למטיבו...

פניתי אל היהודי האלמן שבא אליי, ואמרתי לו, שבמציאות שבה הינך חי היום, אין לך הרי הרבה ברירות, ואתה נאלץ להמשיך ולהתגרור אצל בתך, ולהיתקל בכלבים. לכן, כדאי מאוד שתשתדל לחשוב מה הקב"ה רוצה ממך כעת הזו, ותיקח מהכלבים את המוסר ואת ה'אות' שהם מסמלים.

אל תסתכל על הכלב הבא ממולך, כעל כלב... אלא תחשוב על ענין הכרת הטוב והנאמנות שיש בו, ותהרהר במה שעבר עליך עד היום, אולי גם אתה לוקה מעט בענין זה, ותחזור בתשובה שלימה. כך תקיים את רצון ה' במלואו. וזה, כאמור, קידוש השם האמיתי שהאדם גורם בעולם.

חטף את הארנק מידיו של הח"ח

דוגמא נוספת לקידוש השם, ולהפנייתם של כל החושים ומידות הנפש רק לכך, אפשר לקחת מתוך מעשה שהיה אצל החפץ חיים:

פעם ניגש אל הח"ח אדם אחד, ואמר שהוא חייב לו רובל, אבל כיוון שיש לו רק מטבע של 5 רובלים, הוא מבקש מהח"ח שייתן לו עודף של 4 רובלים. הח"ח מצידו אמר שאינו זוכר שמישהו חייב לו רובל, וסירב לקבל את המטבע.

האיש התעקש ועמד על דעתו שהוא חייב לח"ח רובל אחד, אולם גם חתנו של הח"ח, שניהל את חשבונותיו, אמר שהוא אינו מכיר חוב שכזה.

לפתע, שינה האיש כיוון, ואמר שאם הח"ח אינו זוכר את החוב, הוא מעונין לתרום את הרובל שהוא לשיבה בראדיו.

הח"ח הסכים לקבל את התרומה, והוציא את ארנקו כדי להחזיר 4 רובל, כשהארנק היה בחוץ, קם לפתע האיש ההוא, וחטף את הארנק מידיו של החפץ חיים וברח...

נחשוב רגע, הרי אם היינו שם, באותו מעמד, האם לא היינו רודפים בכעס רב אחרי האיש, ומוציאים מידי את הגזילה, ומכלים בו את זעמנו?

ואכן, היו מתלמידיו של החפץ חיים, שעמדו בסביבה, שרצו לרדוף אחרי הגנב, אבל הח"ח הזהירם שלא לעשות זאת, ואמר להם: הלא נאמר (משלי, ו', ל') 'לא יבוז לגנב כי יגנוב למלא נפשו כי ירעב', ואם אתם רואים את המאמצים הגדולים שהשקיע האיש ההוא כדי לגנוב ממני את הארנק, הרי יתכן מאוד שהוא רעב מאוד, או שיש לו צרכים חשובים אחרים בביתו, והוא זקוק מאוד לכסף - - - הח"ח לא הסתפק בדברים אלה, אלא רץ הוא עצמו אחרי הגנב, וצעק 'מחול לך מחול לך'...

קידוש השם גדול ביותר הוא אם האדם משכיל להתבונן כיצד יוכל לקיים את רצון השי"ת בכל דבר ודבר העובר עליו בחיים, וגם אם מדובר בצרה שהתרגשה ובהא עליו רח"ל, הוא מנסה להפיק ממנה את הלקחים החיוביים, לחזור בתשובה שלימה, ולנסות לתקן את אשר עיוות.

וניתן דוגמא לדברים הנ"ל: הגיע אלינו יהודי מר נפש, ותינה את ליבו על מה שעובר עליו. יהודי זה הוא אלמן, וכדי לא להישאר לבדו בביתו נאלץ להעתיק את דירתו למקום מגוריה של בתו. אולם דא-עקא, מספר האיש; הבת שלי מתגוררת ברחוב יוקרתי, שיש בו כלבים רבים, ואיני מסוגל לסבול את זאת.

הוא מתאר שכל מפגש שלו עם כלב, מקדמת דנא, היה מסתיים בטראומה, 'ואיני יודע עתה כיצד להסתדר עם הצרה החדשה הזו שבאה עליי. כל פעם שאני יוצא מביתה של בתי לתפילה, הנני נתקל בכמה כלבים גדולים, הגורמים לי לפחד וחלחלה; האיש היה נתון בפחד שכזה, עד שבא לשאול האם בגין זה הוא פטור מללכת לתפילה במנין... אמרתי לו בו ונעיין קצת במקורות

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א

על ענייניו של הכלב, ונראה מה אפשר להפיק מכך. על הפסוק 'וישם ה' לקין אות, ואמר המדרש (בראשית רבה ד'): 'כלב מסר לו'. ותמה החפץ חיים, הכלב אכן שומר על בעליו, ולכן הוא ניתן לקין 'לבלתי הכות איתו כל מוצאו', אבל הפסוק אומר שהכלב ניתן לו 'לאות'; מה הוא אפוא האות, הסימן, שבכלב?

ומובא בחפץ חיים חיוי ופעלו, של הרמ"מ ישר, שהחפץ חיים הסביר שהרי מצאנו (בהקדמת הברייתא של פרק שירה) ששירת הכלב היא 'בואו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני ה' עשנו', ורבי ישעיה התענה שמונים וחמש תעניות כדי שיגלו לו, מדוע זכו הכלבים לומר שירה, הרי נאמר בהם (ישעיה נ"ו, י"א) 'והכלבים עזי נפש לא ידעו שבעה!'

ושלחו לו מלאך מן השמים שהשיב לו, שהואיל וכתוב בהם 'ולכל בני ישראל לא יחרף כלב לשוננו, לכן זכו לומר שירה, וזכו גם שאת העורות ליריעות ספרי התורה, התפילין והמזוזות, מעבדים מצאות כלבים.

פירוש הדברים הוא, שחז"ל הקדושים הודיעונו שהקב"ה הטביע תכונות בבעלי החיים כדי שנלמד מהן כיצד להתנהג. והנה, על תכונתו של הכלב מובא בחז"ל (הוריות י"ג, א') שהכלב מכיר את קונו. פירוש - מכיר טובה לבעליו, ומוסר את כל כולו עבורו, כדי לגונן עליו מפני כל מציק, ומצטיין בנאמנות זו. ובהתנהגות הכלבים במצרים, למדנו שהוא מסור יותר להקב"ה מאשר לבעליו. ואף אנחנו, אמר החפץ חיים, נלמד מכאן את הכרת הטוב לזולתנו, וממנה את הכרת הטוב לבורא יתברך.

וכיוון שגם אצל קין והבל היתה אי הכרת הטוב, כמובא במדרש (בראשית רבה ד') לכן מסר לו הקב"ה כלב, לא רק לשמירה, אלא

זכיתי לאכול בסעודת ליל יום טוב אצל מו"ח מרן שר התורה שליט"א, במהלך הסעודה אמר: 'טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף' מה בא לחדש כאן ומה עומק כוונתו

יחזור בתשובה מוחלין לו, כדאמרין במדרש: אינו כמי שלא עשאו אלא עשאו ונמחל, שגדול מי שאינו עושה ממי שעושה ומוחלין לו". אדם שעבר עברה ועשה עליה תשובה, אינו כמי שלא עשה את העברה. העברה נעשתה ונכתבה, אלא שלאחר מכן כשעושה תשובה, כותבים לידה: "עשה תשובה". ויש לכך השלכה מעשית, שכן גדול מי שלא עושה עברות, ממי שעושה ומוחלין לו עליהן. והנה - אומר רבי חיים שליט"א - הירושלמי במסכת ראש השנה (פרק ד' הלכה ח') אומר כך: "בכל הקרבנות כתיב 'חטא' ובעצרת אין כתיב 'חטא', אמר להן הקדוש ברוך הוא: מכיון שקבלתם עליכם על תורה, מעלה אני עליכם כאלו לא חטאתם מימכם".

בשאר המועדים כתובה המלה "חטאת" - "ושעיר עזים אחד לחטאת" וכדומה, ואילו בשבועות, זמן מתן תורה, לא נאמר "חטאת" אלא - "שעיר עזים אחד לכפר עליכם" (במדבר כ"ח, ל). ללמדנו שכשעם ישראל מקבלים עליהם עול תורה - אין זו סתם כפרת עוונות, אלא נחשב להם "כאלו

לא חטאתם מימכם".

כלומר, אם חטא ועשה תשובה, ראשית, לתשובה יש עשרים תנאים. רבנו יונה בשערי תשובה מונה עשרים עיקרים לתשובה. אולם גם כשכבר זכה לעשות תשובה, העוון עדין נשאר כתוב ואינו נמחק לעולם. אבל אם אדם מקבל עליו עול תורה - מעלה עליו הכתוב כאלו לא חטא מימיו - העוון שוב אינו כתוב כלל! כה גדול הוא כח התורה הקדושה!

(דברי שיח)

בשנת תשמ"ו זכיתי לאכול בסעודת ליל יום טוב של שבועות אצל מו"ח מרן שר התורה שליט"א, במהלך הסעודה, פתח ואמר, כי הנה רגילים להקשות במה שאמר דוד המלך ע"ה 'טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף' מה בא לחדש כאן ומה עומק כוונתו, וכי מישוה חשב שזהב חשוב ושווה יותר מתורה? ורגילים לתרץ בזה כמה תירוצים.

וידוע התירוץ, כי הנה העשירים הזוכים לתמוך מהונם בעמלי תורה, בודאי יזכו למקום גבוה בגן עדן על ידי בני התורה, וכפי גודל הסיוע שנתנו להחזיק תורה, אבל עולם הזה אין להם... כי הנאות האמיתיות של עולם הזה יש רק למי שהוא עצמו עמל בתורה ויגע בה, הוא מרגיש הנאה שאין דומה לה בכל הנאות הגשמיות שישנם, הוא זוכה גם בזה וגם בבא. על פי זה מובן מאוד, שדוד המלך אמר טוב לי תורת פיך - אני שלומד בעצמי תורה, היא טובה לי יותר מאלו שיש להם אלפי זהב וכסף, שלהם יש רק הנאת עולם הבא, אבל לי יש גם עולם הזה..

(שמענו מחתנו הגאון רבי דוד אפשטיין שליט"א)

המגיד הרב ר' שלמה לוינשטיין שליט"א מביא בספרו 'ומתוק האור' בשם רבי חיים קנייבסקי שליט"א הערה נפלאה על גודל כחה של תורה: אדם שעושה עבירה - העבירה נכתבת מיד בשמים. כמה מיד? ממש מיד, או שאפשר להספיק לעשות תשובה לפני שכותבים זאת בשמים?

שנינו במסכת אבות (ג', ט"ז): "החנות פתוחה והחנוני מקיף והפנקס פתוח והיד כותבת". מה הכוונה "והפנקס פתוח"? פירש רבנו יונה: "להודיענו כי אין ממתנין לפתיחת הפנקס אחר שעושה החטא, אלא בגמר המעשה כבר כתוב הוא, כדי שלא יעבר רגע שלא נמנה עליו העוון ההוא. שאף על פי שהעוונות נמחלין לבעלי התשובה, נמנין אותן תחלה מיד שגמרו מלעשותן, ואחרי כן אם

<< המשך מעמוד קודם

והשיב להם הגר"ש מתוך המסופר על הגר"ח מבריסק, שהגיע אליו פעם יהודי תושב בעיירה ותינה את מר ליבו על כך שבביתו אין אגורה, והטף זועקים ללחם, ואין לו כל אפשרות להשביעם. אולם גם לאחר שהגר"ח נתן לו צדקה, והשיאו בעצות טובות והגונות, עדיין עמד האיש וביכה את גורלו המר, וביקש מהמרא דאתרא, שסייע לו.

כיון שראה רבי חיים את מצבו הקשה, אמר לו שיגש לחדר השינה שלו ויוציא משם את השמיכות היקרות הנמצאות שם, וגם את הכריות שמחירן היה גבוה במיוחד, וימכרם, ומהכסף שיקבל ינסה להחיות את עצמו.

מי שהיה באירופה, ומכיר את הקור העז השורר בימות החורף, יודע מה פירוש הדבר לישון בלי שמיכות וכריות, ובכל זאת, ברב אצילות נפשו מסר הגר"ח לעני את הדברים הללו, על מנת להפיח בו רוח חיים.

'אם אתם שואלים אותי מי זה ר' חיים, וכיצד הצליח לחדש כל כך בתורה, הנה התשובה, השיב רבי שמואל בירנבוים לתלמידיו. וגם זה הוא קידוש השם עצום, מאין כמוהו.

(מתוך הקדמה לברכי נפשי ויקרא)

כיצד ניתן להבין התנהגות אצילית שכזו? הרי לכאורה מדובר בדברים שהם מעל ומעבר לדרגתו של בן אנוש!

אין זאת אלא שכל מעייניו ומחשבותיו של הח"ח היו נתונות רק בדבר אחד ויחיד: לקדש את שמו יתברך, ולעשות רק את מה שהוא רוצה. וכיוון שכך, שום דבר לא היה קשה בעיניו כדי להגשים את המטרה, וגם כאשר נתקל באדם המתנהג בצורה נוראה שכזו, המסוגל לעשות את כל הצטדקי שבעולם על מנת לחטוף את ארנקו, גם במצב כזה מוכן מקדש השם לאבד את כספו, ולא את דעתו, ודעת קונו. רק בצורה שכזו אפשר להסביר את מעשיהם של גדולי ישראל.

וכאמור, זה הקידוש שם שמים הגדול ביותר.

הגר"ח נותן את השמיכה והכרית שלו

הגאון רבי שמואל בירנבוים זצ"ל, אמר פעם שיעור שבו הסביר היטב את שיטת הגר"ח מבריסק בסוגיה הנלמדת, והיו דברי בגר"ח מאירים ושמחים כנתינתם בסניי.

לאחר השיעור ניגשו התלמידים אל הגר"ש וביקשוהו שיסביר להם כיצד זכה הגר"ח לחדש חידושים שכאלה בתורה?

היהודים שמעו שהכלב, הוא העתיד להיות השופט שלהם הוא יהיה הפוסק. אוי, מה שיהיה... התחילו תעניות, וצעקות, תפילות, עד השמים

אה, היהודים שמעו שהכלב, הוא העתיד להיות השופט שלהם, הוא יהיה הפוסק. אוי, מה שיהיה... התחילו תעניות, וצעקות, תפילות, עד השמים. התחננו שהקב"ה יתן שכל לכלב שיצא החוצה. הרי אם יטעה ויכנס בפנים שומו שמים.

א קיצער רבותי. הביאו את הכלב לעיר. לקח שעות רבות עד שהביאו אותו למקום הבולדוג הגדול. המושל עמד שם בשעת מעשה, אתו עמדו גויים וכמרים, וגם הרבנים היהודים עמדו שם, לראות בדיוק כיצד מתנהל הדבר. תושבי העיר היהודים התכנסו בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, צעקו ובכו והתפללו. כאמור, הבולדוג התחיל להריח את הפגר, עוד ועוד ועוד, והוא היה עצבני. הריח את מעיל הפרווה של השייגץ. מריח, מריח.

הכלב, התחיל לעשות הקפות מקיף את הפגר פעם, עוד פעם, מריח, שוב פעם עושה הקפות, הנשמה פרוחה. נו כבר, - יכנס בפנים או יצא החוצה? מריח עוד פעם, ולא מסתפק, מריח, מסתובב, עושה סיבובים. עד שבסוף, אחרי שסיים להריח, ואת הסיבובים - - - הלך החוצה!! וליהודים היתה אורה ושמחה. זה מעשה שהיה. כך אמר רבי אליהו זצ"ל בשמוע'ס בישיבת פוניבז'.

מרן המשיח רבי אליהו לופיאן זצ"ל

עד כאן הכל טוב ויפה. אבל - ממשיך רבי אליהו - אשאל אתכם שאלה: איזה שכר מגיע לכלב? כזו זכות יש לו, הציל שלושים אלף יהודים מגזרת גרוש, והציל משפחה שלמה שלא ירצחו אותה. כאלו זכויות. כמה ומה השכר המגיע לכלב? מה תגידו לי? עולם הבא ודאי שלא מגיע לו. - לכלב אין עולם הבא. אולי עולם הזה? אויך נישט [-גם לא].

מדוע? והרי עשה כזה מעשה נורא! אה, כי הוא כלום. הוא עשה מעשה טבעי בלבד! ככה למדו אותו! הוא מאולף ללכת אחרי הפסיעות. אינו יכול אחרת. על מעשה טבעי, לא מגיע שום שכר.

נמשיך, איי, כעת כבר לא כל כך שמח. אומר לכם מה הוא אמר, עם מעט הוספה. אם ככה, יהודי קם בבוקר, נוטל נעגל וואסער, מתלבש וכו', הולך לבית הכנסת, מניח של יד, מניח של ראש ומתחיל להתפלל. מסיים להתפלל, מניח את התפילין בנרתיק, חוזר בחזרה הביתה.

מה זה? טבעי. הוא רגיל. אם מניח תפילין ללא מחשבה, אם עושה את כל הנ"ל ללא שמחה, אם זה טבעי בלבד כי לכך הוא רגיל, "מצות אנשים מלמדה" שמקימים מצוות - האם מגיע לו שכר עבור מעשים אלו?..... אלו הם דברי קדשו של ר' אליהו.

ודאי אין הקב"ה מקפח שכר כל בריה, ויהיה שכר גם על כאלו מצוות, אך כפי שאומר רבנו בחיי: אין דמיון כלל בין העושה מצוה בכוונה, לעושה ללא כוונה. ההבדל הוא כהבדל שמים וארץ! אצל פלוני ברכת המזון זו 'עבודה', התפילין 'עבודה', התפילה עבודת ה'. ואצל חברו - שום דבר, טבעי בלבד.

מוראדיג, רבותי. כמה עלינו להתחזק ולהוסיף באמונה ובעבודת הלב. ולה' הישועה.

(יחי ראובן)

אני נזכר במעשה שסיפר לי בחור, שהיום הוא כבר סבא זקן ובבחרותו למד בישיבת פוניבז'.

ביום בהיר הגיע לישיבת פוניבז' אורח. רבי אליהו לופיאן זצ"ל. הוא עוד למד אצל הסבא מקלם, והכיר את מרן המשגיח רבי יחזקאל לוינסטיין זצ"ל מכמה תקופות בחייו. הוא בא לר' חצקל ודיבר אתו [יש תמונות מאותו ביקור ששניהם יושבים יחד, ליד המרפסת של הישיבה]. לפני שהלך לדרכו, ר' חצקל בקש ממנו שיגיד דברי חיזוק בישיבה - מספר הרב טהרני.

בסדר, ר' אליהו הסכים. בין הדברים בשמוע'ס הוא אמר לתלמידים: "אני רוצה לספר סיפור". בדורות הקודמים היתה, כידוע, מציאות של עלילות דם, ה' ישמור. הגויים היו מעלילים עלילות שהיהודים שוחטים שייגץ, גוי, ואת הדם לוקחים לאפית מצות.

אי אפשר לתאר מה שהיה באותן תקופות, כזה שגעון נכנס בהם באמות העולם, בגזרת שמים. [סיפר לי רבי יוסף טולדינו זצ"ל, שאביו - רבי ברוך זצ"ל - היה רב במקנס. וספר לו שמלך מרוקו - שהיה מלך חסד - שלח לקרא לו בצנעה. הוא הגיע למלך. המלך נכנס אתו לחדר לפנים מחדר. התישב. ואמר לו: "אף אחד לא שומע. אני רוצה לשאול אותך דבר. אין איש אתנו, אין לך מה לפחד, אני נשבע לך שלא אספר לאדם בעולם. תגיד לי - זה אמת שהיהודים לא צריכים דם של גויים למצות? האם זה אמת לאמתה?" הוא אמר לו "מה המלך מדבר? במצות, דם? וכי במצות שמים דם? מצות עם דם?..." עד כד כך, ממש עד לפני דור, עוד היו כאלה שידעו - שהיהודים לוקחים דם למצות.

מוראדיג. כאלו גזרות היו על עם ישראל קדושים. וידוע שהמהר"ל מפראג ברא את הגולם לעניין הזה, ודרכו היו מוראדיגע ישועות]. ובכן, אמר רבי אליהו, בעיר ובמקום פלוני, מצאו בערב פסח פגר גוי בחצר של יהודי. שייגץ, נו, נהיה רעש גדול. אוהו, ותהום כל העיר. הגויים צעקו - "אטבח אל יהוד", יש להרוג את כל היהודים! "לב מלכים ושרים ביד ה'" - הקב"ה הכניס למושל העיר בראש, ואמר להמון העם:

"מה פתאום? למה אתם אומרים שאם מצאו גוי, היהודים הרגוהו? מי אומר, אולי הגויים הרגו אותו כדי שיגידו שהיהודים צריכים דם?" אמרו לו: "מה פרוש, אולי הרי כאן הוא נמצא - בחצר של היהודי". אמר המלך: "אולי גוי עשה את זה?"

"אם כן כיצד נדע?" תמהו המון העם, "הרי אין לנו אפשרות לעבר על מקרה כזה לסדר היום, העולם אינו הפקר!" צעק ההמון המוסת. אמר המושל: "יש לי דרך לברר האם הרוצח הוא מתוך הבית או מחוץ לבית. והיה, אם נגלה כי הרוצח מתוך הבית - יהודי הרג אותו. נגרש את כל היהודים שנמצאים בעיר [כשלושים אלף יהודים] ואת המשפחה נהרוג מיד, אבל אם הרוצח מבחוץ - הרי שלא היהודים עשו את הדבר הרע הזה."

נו נו, ואיך אפשר לברר את הדבר? אמר המושל: "לאחרונה המציאו את המושג של כלב הגיטו. נביא כלב גיטו, שיריח את הפגר. ואחרי שהוא מריח את הפגר, הוא הולך לפי הפסיעות. אם הפסיעות מבפנים - הוא ילך פנימה. אם הפסיעות מבחוץ - ילך החוצה.

מדוע בכה הרב שך בכי תמרורים, ומה אירע כשכוס התה נשפכה על הרב אלישיב

לקרוא את האותיות", אמר. הבחורים נסוגו ורצו לצאת מהחדר, ואז השיג אותם קולו של רבינו הישיש הקדוש. "אין לכם מידות טובות!" "מה?!" התחלחו הבחורים.

"יושב כאן יהודי זקן, שלא מצליח לקרוא את הגהות הגר"א, ואתם לא מוכנים להקריא לו את הדברים?!" התמרמר מרן זצ"ל, וישב עם הבחורים במשך שעה וחצי, עד שדברי הגר"א עלו יפה יפה.

—ופעם אחת בכה הרב שך. היה זה לאחר שעבר ניתוח קטרט בעינו. הרופאים ציוו בחוק בל יעבור, שראש הישיבה לא יעיין בשום ספר שהוא. העיון בספרים, ולו לרגע קט, יזיק לרב. אחד מנכדי מרן עמד ליד מיטתו והרב שך נרדם. ויהי בחצי הלילה, התעורר הרב והתחיל "לחשוב בלימוד". במהלך המחשבות נצרך לספר הרשב"א ופנה לנכדו. "תביא לי בבקשה רשב"א מהארון, קשה לי לקום לבד". הנכד סירב בעדינות, הרופאים אסרו. הסב התעקש והנכד התעקש אף הוא.

"אנא, תביא רשב"א לרגע אחד!" התחנן הרב שך, ונתקל בחומה בצורה. אז לא עצר הרב שך ברוחו ופרץ בבכי סוער, מתחנן מבעד לדמעות לקבל רשב"א. הנכד הביא ועיניו של הרב אורו.

כולנו חייבים לנשום, ודף הרשב"א הוא אויר לנשימה. — עוד עובדה מצמררת על רבינו בעל האיבי עזרי' זיע"א: כאשר עיניו של הרב שך זצ"ל, חולות היו, ונזקקו לטיפול רפואי דחוף, הובהל לפניו פרופסור בכיר לרפואת עיניים, שצויה על רבינו זיע"א לקרוא עבורו טקסט כל שהוא, ה"קצות" נפתח קמיה מרן והוא החל לקרוא, בשצף קצף, ישר, ברור להפליא.

התפעלו הנוכחים מראייתו הצלולה של חכם הארזים, אך רופא העיניים המהולל הצטחק, הניף את ידו בתנועת ביטול מושלמת ופסק: "הרב קורא הכל מתוך הזכרון! הוא בכלל לא קורא מתוך הספר!... לשולחן הובהל עיתון "יתד נאמן", ה"קצות" נסגר והעיתון נפתח, ומרן צוּק"ל, שלא ידע "יתד נאמן" על-פה, החל לקרוא לאט לאט, טיפין טיפין, בקושי גדול ובראיה לקויה וקשה... הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א - מתוך עלון 'דרשו'

משל למלך שהיתה לו בת יחידה, ובא אחד מן המלכים ונטלה. ביקש לילך לו לארצו וליטול לאשתו. אמר לו: בתי שנתתי לך יחידית היא. לפרוש ממנה איני יכול. לומר לך אל תיטלה איני יכול. לפי שאשתך היא, אלא זו טובה עשה לי, שכל מקום שאתה הולך, קיתון אחד עשה לי שאגור אצלכם, שאיני יכול להניח את בתי. - כך אמר הקב"ה לישראל: נתתי לכם את התורה, לפרוש ממנה איני יכול. לומר לכם אל תיטלוה איני יכול. אלא בכל מקום שאתם הולכים - בית אחד עשו לי שאדור בתוכו. (שמות רבה פרשה ל"ג).

כשמסר המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל בישיבה את דברי המדרש המזעזעים, סיפר למחרת מרן הגר"א מ שך זצ"ל, שלא הצליח לתת תנומה לעפעפיו כל אותו הלילה. דברי המדרש, "לפרוש ממנה איני יכול", לא איפשרו לו לישון. שהרי הקב"ה בכבודו מצווה ואומר שאינו יכול לפרוש מהתורה הקדושה, וכי אנו יכולים לפרוש ולו מעט ממנה?!

התחושה של "לפרוש ממנה איני יכול" הינה תחושה המפעמת בלב ליבו של כל צורב, שטעם אי פעם טעמה של תורה. דף הגמרא, לדידו של לומד התורה בטהרה, הוא בית היין בעצמו, והלומד הוא השיכור. שיכור ולא מייך, שיכור מן התורה. סיפר לי נכדו של מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל: "כידוע, היתה לנכדים תורנות אצל סבא. פעם הגיע תורי. סבא ישב כרגיל ולמד, ואני ניגשתי למטבח והכנתי לו כוס תה ירושלמי מהביל. הנחתי לפניו את הכוס. סבא הודה והמשיך ללמוד במנגינתו הנודעת ובמסירת כל ישותו לדף הגמרא שלפניו.

כעבור איזה זמן נכנסתי לחדר. סבא ישב ולמד, שקוע כל כולו. כוס התה שכבה לה אין אונים, והמשקה ניגר על המפה, על השולחן ועל מכנסיו של סבא. וסבא? שום דבר. אינו חש, הוא בתוך דברי רב אדא בר אבהו ור' הונא. וכוס התה? מאן דכר שמייה!" שמעתי מהגאון רבי אהרון סלר שליט"א, שהוא וחבריו נכנסו לראש הישיבה, מרן הגר"א מ שך זצ"ל, והראו לו "הגהות הגר"א" שלא הובן להם. "מה הפשט?" ביקשו הבחורים לדעת, והרב שך הצטער, "קשה לי

עתה מה לעשות. המלחמה נכונה. היצר מארב. התאוה משוטטת. המדות מרגשות. כלי המלחמה אין. היעשה כלי למעשהו בלתי פועל נרצה לזה? כן אין תקוה להנצל ממוקשי מות, בלתי אם נחזיק בכלי המלחמה: ענייני היראה והמוסר!

הגה"ק רבי ישראל מסלנט זיע"א, בספר 'אור ישראל' מכתב א'.

מפי נרתגם

מרן הגר"ד פוברסקי זצ"ל

לפתע הופתעתי לשמוע מפיו של ראש הישיבה משפט תמוה "שומע אתה, הזקן היה אצלי היום"

סיפר מלווהו הקבוע של רבי דוד פוברסקי זצ"ל. בוקר אחד, שרר קור עז וגשם זלעפות ניתך משמים. באתי לקחת את ראש הישיבה מביתו, ככלל יום לפנות בקר. הדלת נפתחה ורבי דוד ניצב בתנוחתו הקבועה והחל ללכת. לפתע הופתעתי לשמוע מפיו של ראש הישיבה משפט תמוה: "שומע אתה, הזקן היה אצלי היום". הבחור שתק והסתפק אם אזניו אינן מטעות אותו, הוא שאל בחשש, "לאיזה זקן מתכוון ראש הישיבה?" והשיב, "כיונתי ל"מלך זקן וכסיל".

"ומה רצה מראש הישיבה?" הרהיב עוז והקשה. השיבו רבי דוד, "עוד חמש דקות של מנוחה במיטה". אמר הבחור, "כדאי היה לתת לו את מבוקשו, על מנת שיהיה לראש הישיבה יותר כח". אמר לו, "חביבי, דע לך, הכל הולך אחר חמש דקות. המלחמה נמצאת בחמש דקות אלו, לכן אסור לוותר לו על דקות אלו!" (עיין בספר "יתגבר כאר"י" שהאר"י בענין זה). מתוך הספר להתענג בתענוגים

רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל

"אבל כשהורגים מישהו לא יפה לצחוק"...

רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל, בשני סיפורים מאלפים על הוזהרות בכבודו של כל אחד

פעם, בשעת השיעור, נכנס אדם לשאול שאלה נחוצה בהלכה. שאל בבהילות, ואחר כל מילה של רבינו אמר בלהיטות: "כן, כן, כן" - חייכו התלמידים, אף גיחכו בקול. רבינו סיים תשובתו והלה חפז ללכת. כשיצא, פנה רבינו ואמר: "נכון שזה מצחיק. אבל כשהורגים מישהו, לא יפה לצחוק"...

ממתי דינו של גנב במיתה? ומעשה שהיה: מתיחות גאתה בישיבה. כספים וחפצים נעלמו

מהמעילים התלויים במקומם, בין תפילה לתפילה. יד נעלמת מפשפשת בכיסים ושולה את תכולתם. הציבו מארב, והניחו פתיון בכיס מקטורן. בחור זה נכנס, העיף מבט בהול לצדדים, שלח יד - ונתפס. בקול תרועה הודיעו על הלכידה. רבינו ישב ולמד, הבחין בנהירה החוצה, בפנים הנוהרות. נשא ראשו: "מה קרה?" "תפסו את הגנב!" קראו. קם ממקומו: "ומה? נוהרים לראות בהוצאה להורג?" "הוצאה להורג?" לא הבינו. "גנב הוא ונתפס. מדוע תגודדו להכלים פניו? האם לא למדתם שהמלכין פנים כשופך דמים? מאימתי דינו של גנב במיתה? לומדים הכל, יודעים הכל, וכשמגיע למעשה מתעלמת ההלכה... שובו למקומותיכם!"

(מתוך "רבינו האור לציון")

הגרא"ד אויערבך זצ"ל

ניגש אלי הגרא"ד אויערבך זצ"ל ושאלני בתמימות אם יודע אני למה בערב שבת כשמדליקים הנרות מכבים ברוח הפה

ברצוני לספר עובדא שהיתה עמי כשהייתי בחור, היינו מתפללים קבוע בביהכנ"ס ברחוב סורוצקין ירושלים יחד עם הגאון רבי אברהם דב אויערבך זצ"ל, [אח מרן הגרש"ז זצ"ל], ופעם אחת שהגישו אותי להיות חזן, אחר התפילה כיביתי את הנרות שבעמוד החזן ברוח פי, ולא ידעתי שבספר חסידים כתוב לא לכבות את הנרות ברוח הפה, לאחר קצת זמן ניגש אלי הגרא"ד אויערבך זצ"ל, ושאלני בתמימות כמו ששואל דבר הלכה, אם יודע אני למה בער"ש כשמדליקים הנרות מכבים ברוח הפה, אפילו שבספר חסידים כתוב לא לכבות ברוח הפה, ואמרת לי שאיני יודע, ואז הוא אמר לי כיון שכל הטעם הוא משום סכנה,

ובער"ש שהוא מצוה הא שומר מצוה לא ידע דבר רע. מסיפור זה למדתי האיך צריך להעיר לבן אדם בדרך כבוד ובשיא הרגישות, הוא לא ניגש אלי לומר לי שבספר חסידים כתוב לא לכבות ברוח הפה, אלא כמו שואל דבר הלכה, למה בער"ש מכבים עם רוח הפה, וממילא אני יבין לבד שביום חול לא מכבים ברוח הפה, [וגם יהיה לי תירוץ למה לא ידעתי זאת, כיון שבער"ש הרי כן מכבים ברוח הפה], כל יגיעות אלו יגע כדי לא לביישני בהערות, יה"ר שנלמד האיך להעיר לבני אדם בצורה המכובדת. חיים ס. ירושלים מתוך העלון 'שים שלום'

כתבתי לך הקדשה בכרך הרביעי של ספרי "אבן האזל", אבל חוששני מאוד שאם ישאל ממך חבר את הכרך החמישי, לא יידע כמה אני מעריך ומכבד אותך משום שלא כתבתי לך שום הקדשה באותו כרך

את ספרי 'אבן האזל' חלק ד' וחלק ה' ואף כתב לו הקדשה בכתב ידו על כרך ד' לרוב חביבותו אצלו, בזה הלשון:

"היום יום ב' כ"ו תשרי ה'תש"ז פעה"ק ירושלים ת"ו.

"הריני נותן מתנת ד"ג (דרשה גישאנק - זורון דרשה) לחביבי החתן הנעלה והמצוין הרב הגאון ר' יצחק קולידצקי (כך היה שם משפחתו של הרב קולידצקי במקור). ליום חתונתו, והנני מברכו שיהיה ביתכם בית ישראל לגאון ולתפארת". לאחמ"כ חתם הגרא"ז זצ"ל את שמו.

"אאמו"ר יצא מהבית ובידו ב' כרכי הספר "אבן האזל" שהעניק לו הגרא"ז מלצר זצ"ל לכבוד נישואיו, והנה מה מאוד הופתע כאשר יצא מהבית וכבר היה למטה במדרגות יצא אחריו הגרא"ז וקרא לו בקול: 'הוי, ר' יצחק אנא אודה לכם אם תשובו לרגע לביתי, כמובן שמיד פנה אאמו"ר וחזר אחורה ועלה שוב לבית הגרא"ז זצ"ל לבקשתו האישית, ואז אמר לו הגרא"ז: "ראה, חתן יקר, כתבתי לך הקדשה בכרך הרביעי של ספרי "אבן האזל", אבל חוששני מאוד שאם ישאל ממך חבר את הכרך החמישי שהוא על ענייני קדשים שהענקתי לכם בכדי לעיין בו לא יידע כמה אני מעריך ומכבד אותך משום שלא כתבתי לך שום הקדשה באותו כרך, ואז לקח הגרא"ז את הכרך השני וכתב לו בכהאי לישנא:

"מתנת ד"ג (דרשה גישאנק - זורון דרשה) כפי הרשום בח"ד". "מסיפור זה נוכל ללמוד על עוצם מידותיו הנפלאות של ר' איסר זלמן עד כמה חשב וחישב לפרטי פרטים שההקדשה שכתב לחתן צעיר, תהיה לתועלת בכל המובנים ושמחמת כן יעריכו אותו ויכבדוהו ביותר לאחר נישואיו בכל מקום ומקום במשפחה ובקרב חבריו וכו' כאשר למרות גילו המופלג וטרדותיו המרובות ישב וכתב בשנית בקיצור הקדשה נוספת לחתן הצעיר".

(באדיבות הרב יעקב הייזלר - 'המבשר - תורני', תמוז תשע"ג)

סיפר לי הגאון רבי יוסף קוליץ שליט"א בן הגאון הגדול רבי יצחק קוליץ זצ"ל, רבה של ירושלים: "אאמו"ר הגר"י קוליץ זצ"ל זכה בבחורות לקרבה נדירה אצל זקן ראשי הישיבות ושר התורה מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל ראש ישיבת 'עץ חיים'.

"בגיל צעיר עודדוהו מרן הגרמ"י ליפקוביץ והגר"י אפשטיין זצ"ל אב"ד ת"א שהיו מקורבים ביותר למרן הגרא"ז מלצר זצ"ל (כאשר למדו בישיבת חברון בירושלים) להיכנס להגרא"ז מלצר ולשוחח עמו בלימוד.

"פעם ראשונה נכנס אאמו"ר זצ"ל להגרא"ז בהיותו כבן 45 לשוחח עמו בלימוד בארוכה, הגרא"ז שיבח מאוד את הדברים וביארם והוסיף להם נופך שאאמו"ר לא התכוון לו כלל, ונתן לו הגרא"ז את ההרגשה כאילו הוא עצמו

אמר את הדברים, וסיפר אאמו"ר כי כשיצא הרגיש כנישא על כנפי נשרים מההרגשה הטובה שהעניק לו הגרא"ז זצ"ל".

מספר הבן, כי מאותה שיחה זכה אביו לקרבה נדירה אצל הגרא"ז ואף היה לו קביעות לשוחח עמו בלימוד. לימים סיפר, כי פעם בא להתייעץ עם הגרא"ז ותוך כדי הדברים שאלו הגרא"ז האם יש לו סמיכה לרבנות, וכשענה לו שאין לו, אמר לו אני אתן לך סמיכה עוד תצטרך את זה, וכתב לו במקום סמיכה עם תארים מופלגים לרוב מידותיו המופלאות.

"אספר בזה סיפור נפלא ביותר שהיה לאאמו"ר עם מרן הגרא"ז מלצר זצ"ל: טרם נישואיו נכנס אאמו"ר לקבל את ברכתו של הגרא"ז זצ"ל, בתום ביקורו העניק הגרא"ז במתנה לאאמו"ר זצ"ל

מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': **073-7078388**

בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

המוקד לבני הישיבות מיסודו של ארגון אהיניו
הישיבה

<<< המשך מעמוד 3

ונתעלו, וכל זה הפסידו בחורבן הבית. ואצלו הבכי והצער הוא אמיתי שמבין את ההפסד האמיתי שהפסדנו בחורבן הבית. ועל זה צריך להתבונן בימים הללו, על מה לבכות ...

(מתוך 'שלמים מציון' מתורתו של הגאון הגדול רבי שלו' בן ציון פלמן

צ'וק"ל פרשת מסעי)

אותו הדבר הוא בענין האבלות והבכי על חורבן בית המקדש, יש כאלו שבוכים על ההוד והזר החיצוני שהיה לבנין הבית, יש שבוכים על הכבוד שכלל ישראל הפסיד בחורבן הבית, ויש שלא מבינים כלום ובוכים כי כולם בוכים.

אבל האיש המשכיל, מתבונן איזה דרגות של קדושה וטהרה כלל ישראל זכו כשהיה בית המקדש קיים, לאיזה רוממות עלו

משולחן העורך

מטבע הדברים בכל ישיבה, חבורה, שיעור או קבוצת
חברים, ישנם חברים בקבוצה המתבלטים על פני כל
היתר, וזוכים ליחס מועדף מצד חברי הקבוצה האחרים.
לעומתם ישנם חברים שנשארים בשוליים

אליך בחור הביב

בכל מקום בו מתנהלים חיי חברה, כמו ישיבה וקהילה כזו או אחרת, אנו ניצבים בפני ניסיונות שונים הנוגעים לעניינים שבין אדם לחברו. החשש מפני היכשלות בעוונות כמו לשון הרע, שנאת חינם, שקר ועוד, מן המפורסמות הוא ואין אנו באים לעסוק בו הפעם. הפעם נעסוק דווקא בעניין שהוא יותר נסתר בהשקפה ראשונה, אך השלכותיו עצומות הן: המעמד החברתי.

מטבע הדברים בכל ישיבה, חבורה, שיעור או קבוצת חברים, ישנם חברים בקבוצה המתבלטים על פני כל היתר, וזוכים ליחס מועדף מצד חברי הקבוצה האחרים. לעומתם ישנם חברים שנשארים בשוליים. כשהם מדברים, רבים מחברי הקבוצה אינם מטים אוזן כדי לשמוע מה יש להם לומר, משום שהם אינם "חשובים" כביכול.

טבעו של האדם שהוא אוהב להתחבר להצלחה. כשבחור בישיבה רואה את החבר'מן של הישיבה עובר לפניו, באופן טבעי הוא ירצה להחליף עמו כמה מילים ידידותיות. באותו הזמן יחלוף לפניו בחור

שנמצא בשוליים החברתיים, והוא עלול אפילו שלא לשים לב אליו, להמשיך בעיסוקיו כאילו היה זה חתול אשפתות שחולף על ידו, ואינו ראוי לתשומת לב כלשהי.

הדברים נכונים גם במהלך לימוד הגמרא בסדרים ובשיעורים. כשהבחור שנחשב ל'שפיץ' ישאל שאלה, כולם יטו אוזן וינסו להשיב לו כהלכה, ואילו הבחור השולי שאף אחד אינו שם לב אליו, יזכה במקרה הטוב לתשובה שעיקרה הוא "יש לך הערה נחמדה. בוא נמשיך הלאה".

למרבה הצער, רוב רובנו נגועים במידה הזאת ברמה כזו או אחרת. מי שהוא בעל נפש ויש לו רגישות והבנה ללבם של הבחורים שנדחקו אל השוליים, יעשה מאמץ גדול יותר כדי להתייחס אליהם בכבוד, ומי שלא זכה לתקן את מידותיו או להיוולד עם מידות טובות, יתעלם מהם כאילו לא היו קיימים.

אחים יקרים:

הברייתא באבות דרבי נתן (כ"ט ד') אומרת כך: " רבי אליעזר הקפר אומר: "כל המכבד חברו לשום ממון, סוף שנפטר ממנו בקלון. וכל הבוזה את חברו לשום מצווה, סוף שנפטר ממנו בכבוד". כשאנו מכבדים את החבר כדאי שנתבונן פנימה ונבדוק מה הם המניעים שלנו, מה גורם לנו להאיר לו פנים ולהחמיא לו על דבריו או על מעשיו? האם כוונתנו באמת להיטיב עמו ולשבח אותו, או שמא מטרתנו היא להתקרב אליו כדי ליהנות מהילה החברתית הזוהרת סביבו?

המכבד את חברו לשם טובת הנאה עצמית, סופו שנפטר ממנו בקלון, דברי רבי אליעזר הקפר!

עם זאת, אין בכך כל הצדקה שלא להאיר לו פנים. עלינו להמשיך לכבד גם את הבחור שנמצא בראש הפירמידה החברתית, אלא שאנו צריכים להתאמץ כדי שההתנהגות הזאת תבוא ממידות טובות ולא מכוונה להשיג רווח אישי.

לא פחות חשוב, ומצווה רבה יש כאן, להאיר פנים באותה מידה גם לחבר הפחות מעורה בחברה. זו היא מעלה עצומה בתיקון המידות. החסד שאתה עושה עם הבחור היותר צדדי כשאתה מתייחס אליו כחבר טוב שראוי ליחס שווה כמו כל יתר החברים בישיבה – הוא עצום!

הרגישות לזולת היא לא רק מעלה, היא גם חובה קדושה המוטלת על כל אחד ואחד מאיתנו, וגם אם לא שפר עליך גורלך ואינך נמצא בין הבחורים הבולטים והיותר חברתיים, עדיין יכול אתה לעשות חסד עם חבריך שנדחו גם הם מהאצולה החברתית, להעניק להם יחס חם וידידותי. גם אם אין להם כיצד להחזיר לך על כך, לקב"ה יש אוצרות גדולים של השפעות טובות, ונאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך.

יה"ר שנוכח להרבות אהבת חיים, ולבניין בית המקדש בב"א.

יעקב א. לוסטיוגמ

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18
או בטל': 073-7078388

בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?

זקוק לעזרה?

ואז הכרוז הודיע: כי הקרב יזכרע מחר בפתע פתאום...

במבט בוחן
הרב בנימין בירנצוויץ

תושבי העיר ממתנינים בתקוה מעולה בחרדה לקראת הבאות, לראות האם אכן תתקיים נבואת הנביא אלישע, כאשר גם בליבותיהם אוכלת המחשבה ומכרסם הספק, וכי שייך לנצח את האוייב האכזר הצר על שערי העיר?

וזה הגיע! בפתע פתאום, התחוללה ללא שום סיבה מהומה גדולה במחנה חיל ארם, ובעקבותיה מנוסה אדירה של כל החיילים לכל עבר כאשר רבים נרמסים ברגלי חבריהם, בתוך שעות ספורות נעלם לו כל מחנה ארם מסביבות העיר שומרון, כשהוא משאיר אחריו את כל הנשק וכמויות בלתי נתפסות של אוצרות מזון שהיו אמורים לספק לחיילים שפע של מזון לשבועות רבים, השמועה פשטה לה בכל רחבי העיר, והעם נהה אל עבר שערי העיר לבזוז ולהשביע נפשם במזון הרב, בכך התקיימה במלואה נבואתו של אלישע הנביא, והשליש אשר היתל בדברי הנביא גם הוא נדחף אל שערי העיר, כדי לראות בפלא הנורא, אבל בעומס הגדול הוא נרמס בלחץ העצום, ולא זכה להנות מהשפע כדברי הנביא.

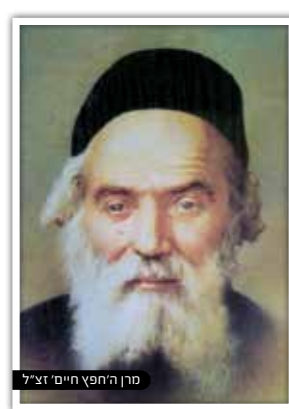
סיים החפץ חיים את תאורו ואמר: כך היא דרכה של ההשגחה, משנדמה שהמצב הוא כה רע, עד ששום הטבה לא תתכן, אז מופיע בפתע פתאום ישועת ה', לעולם אסור להתיימש ולאבד את האמונה והבטחון באלוקי ישראל.

ידועה אמרתו של מרן החזו"א זיע"א 'שישועת ה' באה ברגע שהאדם כבר לא רואה בדרך הטבע מקום לישועה', אז כשאין לא כבר על מי 'לסמוך' אלא על אבינו שבשמים, אז מגיעה הישועה.

כתוב בספרים הקדושים, שכל הולדתו של עם ישראל היתה באופן שהיה נראה אבוד! כשאברהם ושרה זקנים באים בימים, ואין להם ולד, כבר לא נראה על פי דרך הטבע שיש להם המשך, אז הביא להם הקב"ה את הישועה את דור ההמשך של עם ישראל, דבר זה בא ללמדנו, שכך היא דרך ההנהגה בהולדתו של עם ישראל, וכך תבא גאולתו גאולת עולמים כשהחושך יכסה ארץ, ועם ישראל למשיסה ומרמס בידי אויביו, ואין מציל מידם, או אז תזרח השמש, ויראה כבוד ה' על כל הארץ בגאולה השלמה.

ומזה ללמדנו על עולמו של כל אחד ואחד מאיתנו, לפעמים מגיעים מצבים שנראה לאדם שאין לו תקוה, אין לו סיכוי, הוא נופל פעם אחר פעם באין יכולת להתגבר על תאותיו על חולשותיו, הכשלונות בלימודיו, האכזבות מהחברה ומהסובב לו, גורמות לו להתיימש, הוא מרים ידים, הוא רוצה לקום ולברוח... יש לו לזכור, כי דוקא מנקודת השפל העמוקה ביותר, שאין בה שביב של אור ותקוה, גם בערפל העב ביותר, שם נמצא ה' יתברך, להוציאנו מאפילה לאורה, כשאדם מרגיש שאין בכוחו להושיע את עצמו, שאין כלל תקוה בדרכי הטבע וההשתדלות, זו נקודת הקרבה הגבוהה ביותר לה' יתברך, להרגיש שאין עוד מלבדו, אז ילבש עוז נעורים להתעודד ולדעת כי לה' הישועה להפוך מצד של חדלון מוחלט לשפע של הצלחה.

המצור על העיר התהדק, חיילות האויב צבאו על כל עברי העיר מכל צידיה, ואין יוצא ואין בא! אוצרות המזון התרוקנו עד תומם, הרעב התגבר עד כדי כך, שאפס הרגש האנושי מתושבי העיר, והיו אוכלים מכל עשב אשר נשאר בו קצת לחלוחית, העם היו מזדוכאים לבושי בגדים קרועים, ועל סף מוות מרעב. מעטים ניסו מרוב יאושם לברוח אל מחוץ לעיר, כדי להשיג קצת אוכל להשביע נפשם, ושמו בכך נפשם בכפם בנופלם כפרי בשל לידי חיילות האוייב... רבים גם נפלו בהפגזות הבלתי פוסקות שניחתו על העיר על ידי חיילות האוייב, והנשארים הסתובבו כצלליות אנוש חסרי תקוה וחיים.

מרן החפץ חיים זצ"ל

הכל היה נראה אבוד לחלוטין, אין תקוה, אין שביב של אור! ואז קרה הבלתי יאומן... קולו של כרוז נשמע מבין הרחובות השוממים וההרוסים, בתחילה חשבו התושבים כי הנה עוד הודעה מעציבה על תושב שלא שרד את אימי המלחמה את יסורי הרעב והצמא, ואת קרבות ההתשה

הבלתי פוסקים... אך לא! היה זה כרוז מסוג אחר, המנגינה היתה של ארוע גדול ומשמח העומד להתרחש... זה היה קול אדיר ומצמרר... אנשים יצאו מחוריהם כלא מאמינים, מטים אזניהם לשמוע האכן כן?!

תאור זה יצא מפיו של מרן החפץ חיים הקדוש זיע"א, בתארו את מלחמת ארם על העיר שומרון, כאשר העיר שומרון היתה נתונה במצור על ידי חיילות המלך ארם, והמצב היה בתהומות היאוש והאבדון, עד שנשמע לפתע הכרוז...

הכרוז הזה היה לא אחר מאשר הנביא אלישע, שהתגלה לתושבי העיר הנתונים במצור קשה, ובפיו היתה בשורה! בשורה של נבואה מפי ה': 'תושבי העיר! מחר ייווצר שפע עצום של מזון בשערי העיר שומרון, וכל נפש תשבע טוב, אלו היו דבריו בשם ה'!

הודעה זו היתה לפלא בעיני האנשים, אבל מרוב יאושם קבלו וקיוו לקיום דברי הנביא והמתינו בשארית נפשם למחר המיחול. אבל השליש שעל יד הנביא בשומעו נבואה זו החל להתל בדברים כלא מאמין ואמר "והנה ה' עושה ארובות בשמים? היהיה כדבר הזה?" כיצד שייך במצב חסר תקוה זה שפתאום יצמח אוכל, כשחיילות האויב נמצאים בשערי העיר ומונעים כל יוצא ובא? מששמע הנביא דבריו אמר לו "הנך רואה זאת בעיניך ומשם לא תאכל!" אתה תזכה לראות את הפלא הגדול, אבל לא תזכה להנות ממנו, יען כי חסרת באמונת אלוקי ישראל.

מתיקות התורה

בעיצומן של ההכנות האחרונות לפתיחת ה'דינר' לטובת ישיבתו, הדריכות היתה בשיאה והמוזמנים עמדו להגיע, כאשר התעוררה אצלו לפתע קושיה חמורה בלימוד

חשיבותה העצומה של התורה אצל גדולי הדורות

הדלתות נעולות, כיצד זה נכנס? דרך החלון. כי צמאנו לתורה לא ידע רווייה...

"כשהיה הריזב"ז רואה ילד קטן הולך לבית תלמוד-תורה, היה לוקחו על ידיו ומביאו לבית תלמודו, מעוצם אהבת התורה שהיתה בו" (מפי הגאון רבי יעקב קמינצקי זצ"ל)

...

אותו הגאון, רבי אהרן קוטלר זצ"ל, כשהיה מתלהט בריתא דאורייתא להסביר את ההבנה הנכונה ולהוציא מן הטעות, לא היה דבר שיכל להסיח את דעתו. פעם אירע הדבר בעיצומן של ההכנות האחרונות לפתיחת ה'דינר' לטובת ישיבתו, ישיבת ליקווד המעטיה, גדול מרכזי התורה בארה"ב ובעולם. הדריכות היתה בשיאה והמוזמנים עמדו להגיע, כאשר התעוררה אצלו לפתע קושיה חמורה בלימוד, ומיד הרצה אותה בפני אברך שעמד לצידו. האברך ניסה לענות, אך דעתו של רבי אהרן לא נחה מתירוצו, וכך התלהט המשא ומתן, ורבי אהרן התלהט וקולו עלה עד כדי צעקות רמות, והכל מתוך פלפול סוער ומעמיק. בינתיים התחילו כבר להגיע ראשוני המשתתפים ל'דינר', המארגנים החלו לרמוז לרבי אהרן שאין הדבר מתקבל יפה, אנשים שומעים ולא מבינים שמדובר במשא ומתן של הלכה,

גאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל

אבל הוא לא שם לבו כלל להערות והמשיך להתווכח. מרגע לרגע עלה מספר המשתתפים, שוב העירו לרבי אהרן, ורבי אהרן מגיב בסערה: "הניחו לי עתה עם הדינר!" רק כאשר מצא תירוץ לקושייתו, נרגע, עלה לבמה ופתח את האירוע...

"שהיו דברי תורה מיומנים לדוד, והיו מביאין לו נפלים והיה בודקן, ואומר זה זכר וזו נקבה, זה אמו צריכה לישיב ארבעים יום, וזה שמונים יום, וכל מלכי מזרח ומערב יושבים בכבודם לפניו, ולא היה מתבייש, והוא דהוה אמר (תהלים קיט, מז) 'ואדברה בעדותיך נגד מלכים ולא אבוש'" (מדרש תהלים טז, ט)

...

פעם, בעת רצון, בקשו באי ביתו של הגאון רבי עזריאל אויערבאך שליט"א, לשמוע מפיו דברים אודות "כבוד התורה".

פתח הגאון רבי עזריאל שליט"א ואמר: "כבוד התורה איננו כפי שעושים היום, שמכבדים רק את תלמידי החכמים, ואלו לתורה עצמה אין מייחסים חשיבות. לא כן הדבר, אלא כבוד התורה מתחיל בתורה עצמה, והיינו רגש הערכה והערצה עצומה לכל מילה ותיבה מן התורה הקדושה, ולא רק לימודו של תלמיד חכם

אהבת התורה אינה נקנית בדברים של מה בכך. תחילה על האדם להעריך את התורה, ולדעת את ערכה העצום ואת חשיבותה. רק כאשר מכיר האדם במעלותיה הרבות של התורה, ויודע הוא כי "אשרי אדם מצא חכמה ואדם יפיק תבונה, כי... יקרה היא מפנינים וכל חפצין לא ישוו בה" (משלי ג, יג-טו), מבין האדם כי התורה יקרה היא לו מכל הבלי העולם, ולימודה מקבל משנה חשיבות בעיניו.

מתוך הבנה זו, עניני העולם בטלים בלב, ואזי זוכה הוא לאהבת התורה. וכדבריו של התנא רבי אליעזר הגדול (פרקי דר"א פ"ב), כאשר ויתר על נחלתו לאחיו: "אילו קרקעות בקשתי מלפני הקב"ה היה לפניו ליתן לי שנאמר (תהלים כד, א) 'לה' הארץ ומלואה', ואלו כסף בקשתי היה לפניו ליתן לי, שנאמר (חגי ב, ח) 'לי הכסף ולי הזהב'... לא בקשתי מהקב"ה אלא שאזכה לתורה בלבד, שנאמר (תהלים קיט, קכח) 'כל פקודי כל ישרתי כל אורח שקר שנאתי'".

מדבריו של רבי אליעזר נמצאו למדים, כי לא די באהבת התורה לבדה, אלא על האדם להחשיב את התורה יתו מענייני העולם, ואף לשנוא את עניני העולם, כדבריו: "כל אורח שקר שנאתי", ורק כך ניתן לזכות לאהבת התורה.

פעם סיים החפץ חיים שיחה בישיבה בזו הלשון: "היוצא מדברינו, בלי תורה זה מר, זה חושך, לנצח"... (היא שיחתי)

...

רק באופן זה נוכל להבין את החשיבות העצומה שייחסו גדולי העולם לכל דבר ודבר מדברי תורה. התורה היתה נעלית בעיניהם מכל דבר אחר עלי אדמות. וכהלל הזקן בשעתו, שעלה לרום הגג ביום השלג והפקיר את נפשו כדי לשמוע דברי תורה, כך היו גדולי עולם מוסרים את כל כבודם ומאודם כדי לחטוף עוד מילה, עוד חידוש, שהרי "אין כבוד אלא תורה".

על הגאון רבי אליעזר גורדון זצ"ל מסופר, כי עבר פעם ליד בית המדרש ושמע שני בחורי ישיבה מתנצחים בהלכה, ובלבו עלה תירוץ נאה, ביקש להכנס לבית המדרש ולהציע את תירוצו, והנה דלתות בית המדרש נעולות. לא היסס רבי אליעזר הרבה, קפץ ועלה אל החלון ומשם ירד אל רצפת בית המדרש, ותיכף ומיד נכנס בשקלא וטריא עם בני הישיבה.

כך גם אירע לגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל, כאשר בשל המצב הכלכלי הדחוק ששרר בישיבתו של הגאון רבי ברוך בער ליבוביץ', הותרה הכניסה לשיעוריו רק לתלמידי הישיבה. הבחור אהרן 'היסלוביצאי', שלמד בישיבת סלבודקה הסמוכה, לא העלה בדעתו להפסיד את השיעור, אולם דלתות בית המדרש נעולות היו. שיעורו של הגר"ב החל - ואהרן נמצא על מקומו הקבוע.

התוספות, ולא ענה, אלא עבר להמשך הסוגיה. ושאל הגר"ח שוב ושוב, ובפעם השלישית נענה הגר"ב ואמר: "מ'דארף זיך קריינקען ביז מ'פארשטיט א סברא פון תוס" - צריך לחלות עד שמבינים סברא של תוספות].

וכך מספרים באי ביתו של מרן הגר"ז זיע"א, שפעם נכנס אצלו גאון אחד לדבר עמו בלימוד, ומצאו שוכב, ואמר: "כנראה שהרב עייף מאוד, ואי אפשר לדבר עמו כעת בלימוד..." השיב הגר"ז בהתרגשות: "בשביל מה חיים, אם לא בשביל לדבר בלימוד!"

והתורה היא אשר השיבה אותם לחיים, כפי שאירע למהרי"ל דיסקין, שפעם אחת ביום הכיפורים לעת נעילה חש בחולשה עצומה, והרופא שהוזעק אליו חשש לחייו ממש. מיד נאספו תלמידיו סביב מיטתו, וביניהם רבי אליעזר דן רלב"ג. לפתע נתן מהרי"ל דיסקין אות לרבי אליעזר דן, שיאמר דבר תורה. הקשה רבי אליעזר דן קושיא במסכת בבא קמא, ורבי יהושע לייב שוכב ללא תנועה,

ולפתע התחיל לומר הקשיא, ולאט לאט החל להכנס לריתחא דאורייתא - והתעורר ממצב חולשתו.

בעידן חדותא אמר רבי אברהם, אחי הגר"א: "מגודל חלישות כח איני יודע מאין נמשך החיות שלי, רק שאני יודע שרוב

השמחה וגודל התענוג מעמל התורה, היא המקיימת אותי בחיים" (מעלות התורה, הקדמה)

...

נשמת אפם של תלמידי החכמים תלויה היתה בתורה, כמו שאמרו חז"ל (אבות פ"ב מ"ז): "מרבית תורה - מרבית חיים".

בעת מחלתו, קיבל הגאון רבי יעקב קמיניצקי זצ"ל הוראה מהרופא לשמור על מנוחה מוחלטת, לרבות הפסקה מלאה מכל לימודיו. והנה באותו היום, בשעות אחה"צ, מצא אחד מתלמידיו את רבי יעקב, כשהוא נח על כסא בגינתו, וספר לימוד בידו. הלה השתומם, וביראת כבוד הזכיר

לרבי יעקב את אזהרת הרופא, שבמצב בריאותו הרופא, הלימוד אסור עליו. אולם רבי יעקב השיבו מיניה וביה: "וכי אם הרופא יפקוד עלי לא לנשום, האם חייב אני לציית לו?"

וכעין זה ממש אירע בגאון רבי נפתלי טרופ, שבתחילת קיץ תרפ"ט תקפוהו כאבי ראש חזקים ללא הפוגה, וכשבדק אותו ד"ר פלטווי, הרופא המפורסם בפולין דאז, קבע שמוחו מיוגע מרוב פעילות. הרופא הזהירו לבל ירבה בלימוד, ושלא יעסוק בעיונים, אף לא עיון קל, כי הדבר עלול להתנסק בחייו. לשמע דברי הרופא השיב רבי נפתלי: "ללא תורה חיי בסכנה גדולה יותר מאשר עם תורה

או גדול בישראל, אלא לכל מילה ותיבה של כל לומד ולומד, בתורה שהוא לומד זה עתה".

וסיפר הגאון רבי עזריאל שליט"א, מעשה מופלא שראה אצל חונתו הגדול, מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל, ומעשה שהיה כך היה: אל ביתו של מרן הגר"ש שנשלחה שאלה דחופה, שיש בה סרך של פיקוח נפש. השאלה הגיעה בעיצומו של ה"סדר", בשעות בהן היה סגור ומסוגר בחדרו, אולם הדחיפות שבשאלה לא הותירה ברירה אלא להיכנס אל החדר פנימה ולהפריע. לאחר סדרת השתעלויות, הזזת כסאות ורקיעות ורגליים שארכו שעה ארוכה, הרים הגר"ש את עיניו, שמע את השאלה והכריע כדת של תורה.

באותו יום בשעות הצהריים נכנס אצלו בנו הגאון רבי בנימין שליט"א, וראה את הגר"ש שכנפשו סוערת עליו: "בדורנו אין כבוד התורה! הפטיר כלפיו הגר"ש בסערה. "ראה נא עד כמה מושפל כבוד התורה. היום באמצע ה'סדר' הפריעו לי עם שאלה דחופה... הלא

אם הייתי ישן באותה שעה, לא היו מעירים אותי באמצע השינה בעבור שאלה זו, ואף אלו הייתי באמצע תפילת "שמונה עשרה" לא היו מפסיקים אותי באמצע... רק בזמן שאני לומד תורה מעיזים להיכנס ולהפריע, אין זאת אלא שבדורנו יש זלזול בכבוד התורה".

קשה לתאר את התרגשותו של הגאון רבי עזריאל אויערבאך שליט"א כשסיפר את הסיפור המופלא. "בסיפור זה מתגלמת דרגתו הגבוהה וגדלותו העצומה של מרן הגר"ש", מפטיר רבי עזריאל, "אשר חש יחס עצום של כבוד והערכה לכל מילה ומילה שהוא לומד זה עתה, וזלזול בלימוד התורה, אף אם מדובר בצורך דחוף, הריהו זלזול בכבוד התורה".

"משמת רבי עקיבא - בטל כבוד התורה (סוטה מט ע"א), שהיה נותן לבו לדרוש כל קוץ וקוץ של כל אות... וזהו כבוד תורה גדול שאין בה דבר לבטלה" (רש"י שם)

...

כה גדולה היתה חשיבותה של התורה בעיני גדולי הדורות, עד שהתייחסו אליה כאל החיים עצמם, וכעדותה של התורה עצמה (דברים לב, מו): "כי לא דבר ריק הוא מכם, כי הוא חיים", ואמרו חז"ל (אבות דר"נ פכ"ד): "אמר הקב"ה לישראל, דברי תורה שנתתי לכם, אם אתם משמרים אותן - טוב, ואם לאו אני נוטל נפשכם תחתיה".

וכפי שסיפר הגאון רבי חיים שאול קרליץ זצ"ל, שבתקופה שלמד בקמניץ שאל את הגר"ב לייבוביץ' זצ"ל לביאור אחד מדברי

הגאון מרונגטשוב זצ"ל

הגאון מרונגטשוב זיע"א

**אם הייתי ישן באותה שעה,
לא היו מעירים אותי באמצע
השינה בעבור שאלה זו, ואף
אלו הייתי באמצע תפילת
"שמונה עשרה" לא היו
מפסיקים אותי באמצע...
רק בזמן שאני לומד תורה
מעיזים להיכנס ולהפריע**

המענה. ורבי אהרן שהתפלל על בריאתה של שינה ללא תורה, ענה כמי שמסיח לעצמו: "תורת ה' היא תורת חיים. צריך האדם להיות שקוע בה, עד שאפילו בשנתו יהיו כל מחשבותיו תפוסות בדברי תורה..." ומיד החל להציע ממה שעלה על רעיונו בשנתו: מאז ומתמיד התייחדו גדולי התורה בשקיעותם העצומה בעסק

התורה. על הגאון רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל מסופר, שבאחד הלילות יצא החוצה, ומשעברו שלש שעות ולא שב, יצאו אנשים לחפשו, כשחשכה גדולה ושלג עז בחוץ. מצאוהו עומד ניצב תחת אחד העצים, והשלג כיסהו מראשו ועד רגליו, וכשקראו לו מרחוק, השיב: "עתה נודע לי התירוץ על הרמב"ם, ודבריו נכונים מאד..." ורבי

זלמלה, אחיו של הגר"ח מוולאז'ין, אירע לו שנסע מוילנא מולדתו לוולאז'ין, ונפל מתוך העגלה, וכשראה העגלון שרבי זלמלה חסר, שב לחפשו, ומצאו שהוא יושב ולומד בשלג, ואפילו לא הרגיש שנפל... ואף בדורות האחרונים כן. מרן הגר"ב ליבוויץ זצ"ל, בשעה ששוחח עם אנשים בעניני חולין, היו מחשבותיו תפוסות בדברי תורה; למרן הגר"מ שך זצ"ל אירע שהיה מהלך מהמכולת לביתו, ומחמת שקיעותו בלימוד לא חש ולא הרגיש שכל המצרכים שקנה נושרים בזה אחר זה מחור שהיה בשקית המצרכים, עד שהגיע לביתו וכליו ריקים; והגאון רבי מרדכי פורגמנסקי זצ"ל, היה תכופות שואל את באי ביתו לאחר ארוחתו "האם אכלתי כזית?" וזאת לאחר שאכל כרבע ככר לחם, אלא שלא שת ליבו לכך... וכך היו שקועים בתורה, לא רגע ולא שנים, אלא לאורך כל ימיהם. נכדו של מרן הגר"ש אלישיב שהיה שוהה עמו בלילות מספר, כי לעתים ראוהו מאומץ בריכוז המחשבה במשך שעות רצופות, בתנוחת הריכוז המפורסמת שלו כשידו על מצחו, לא זע ולא נע, ורק ורידי מצחו הבולטים העידו על עוצמת שקיעות התורה שלו. "באהבתה תשגה תמיד - כגון רבי אלעזר בן פדת... שהיה יושב ועוסק בתורה בשוק התחתון של ציפורי, וסדינו מוטל בשוק העליון של ציפורי" (עירובין נד ע"ב)

...

נמצינו למדים, כי אהבת התורה הגדולה אותה זכינו לראות אצל גדולי הדורות, לא נולדה יש מאין. קודמת לה ההכרה בחשיבותה העצומה של התורה, עד שהתייחסו אליה כאל החיים עצמם - ומתוך כך השקיעו את כל מאוייהם בתורה, וכך זכו והגיעו לאהבת התורה. וכמו שאמר שלמה המלך בחכמתו (משלי ב, ג-ז): "כי אם לבינה תקרא לתבונה תתן קולך, אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה - אז תבין יראת ה' ודעת אלהים תמצא... כי תבוא חכמה בלבך ודעת לנפשך ינעם".

וכאבי ראש..." (הקדמת ספר בינת ראובן לבן הגר"ט). וכה סיפר מרן החפץ חיים על הג"ר שלמה הכהן זצ"ל, מגדולי הרבנים בוילנא, שבהיותו בחור חלה במחלה אנושה, והרופאים הזהירוהו שאסור לו ללמוד, כי לבו נחלש ועצביו התרופפו מאוד, וכל התאמצות קלה מסכנת אותו, ואם לא ישמע להם בודאי ימות. ענה להם רבי שלמה: "אם לא אלמד תורה הרי אמות, כי אינני יכול לחיות בלי תורה, מוטב לי איפוא למות מלימוד תורה מלמות מביטול תורה..." ואכן עשה רבי שלמה את שלו והמשיך בשקידתו, ובחסדי ה' נרפא מחליו.

וכשהיה החפץ חיים מספר מאורע זה, היה מתרגש מאוד, והיה חוזר כמה פעמים בהתלהבות על דברי רבי שלמה: "מוטב למות מלימוד תורה, מלמות מביטול תורה..."

"כי אני ה' רפאך" (שמות טו, כו), אמר לו הקב"ה למשה: דברי תורה שנתתי לך, חיים הן לך, רפואה הן לך, שנאמר (משלי ד, כב) 'כי חיים הם למוצאיהם ולכל בשרו מרפא'" (מכילתא דרשב"י שמות שם)

...

כה גדולה היא חשיבותה של התורה לחיי האדם, עד שמכח הדבר פסקו הלכות רבות ומחודשות, שכולן נובעות מן האמת האחת והיחידה - שאי אפשר לו לאדם לחיות בלא תורה. וכמו שאמר חז"ל (מכות י ע"א): "תלמיד גולה - מגלין רבו עמו, שנאמר (דברים ד, מב): 'וחי, עביד ליה מידי דתהוי ליה חיותא [-עֲשֶׂה לו דבר שיחיה בו]', ופירש הרמב"ם (פ"ז מהל' רוצח ה"א): 'תלמיד גולה לערי מקלט מגלין רבו עמו, שנאמר וחי, עשה לו כדי שיחיה, וחי בעלי חכמה ומבקשיה בלא תלמוד כמיתה חשובין'."

מכח הלכה זו, התייר הגאון מרוגטשוב לעצמו ללמוד תורה אף בימי אבלות, וכפי שידוע שהיה לומד בתשעה באב, ולא עוד אלא שכשמתה אשתו הראשונה בווארשא וגדולי העיר באו לנחמו, היה הוא מרצה לפנייהם שעות רצופות בתורה. כך גם אירע בגאון רבי גרשון לפידות, שכשישב שבעה נכנס הגר"ח שמואלביץ לנחמו וראהו עוסק בגמרא בבא קמא, ושאלו: "הרי אבל אסור בתורה?" הראה לו רבי גרשון את דברי הירושלמי שלמי שהתורה היא חייו ממש, מותר לו ללמוד בזמן אבלות, כי אסרו רק תענוג ולא אסרו חיים, "ואצ"ל" - אמר רבי גרשון - "אם לא אלמד עלול אני למות חלילה, ועל זה לא נצטייתי".

ועל כן, כאשר הושלכו בני ישיבות נובהרדוק לבתי הכלא הרוסיים בשנת תרפ"א, ולא היתה כל דרך להעביר להם ספרי גמרא וחומשים, פסק גאב"ד מינסק, הגאון רבי אליעזר רבינוביץ זצ"ל, כי מותר לקרוע גמרות ולעטוף בדפי הגמרא דברי מאכל כחמאה וגבינה (אספקת מצרכי אוכל לאסירים היתה אפשרית), וכך להבריח את הדפים הקדושים אל תוך הכלא, שכן למרות שיש בכך ביזוי כתיב הקודש, אולם זוהי שאלת פיקוח נפש. "כיצד" - אמר הרב "יכולים הנובהרדוקאים לחיות בלי לימוד התורה!?" "אמר ליה רבי טרפון: עקיבא, כל הפורש ממך כפורש מן החיים!" (קידושין סו ע"ב)

...

רק מתוך ההרגשה שהתורה היא חיי האדם, מסוגל האדם להשליך ולבטל את כל הבלי העולם, ולהגיע לשקיעות מופלאה בתורה, אשר היא הנותנת לאהבת התורה ולערבותה. "האם חידשת פעם דבר תוך כדי שינה?" שאל הג"ר אהרן כהן זצ"ל, ראש ישיבת חברון, את אחד מצעירי התלמידים. "לא" - בא

צריך עיון

במסכת יומא דף ט' מבואר דביהמ"ק הראשון נחרב בגלל ג' עבירות ע"ז ג"ע שפי"ד ובית שני לא חרב אלא משום שנאת חנם, וחמיר לן חורבן בית שני טפי מחורבן בית ראשון, וצריך עיון איך ניתן לומר ששנאת חנם היא שוה לג' עבירות ואף יותר חמורה מהם, הן אמנם הח"ח זצ"ל מפרש ששנאת חנם היינו לשה"ר וממילא יש בזה כ"כ הרבה לאוין ועשין אך גם הוא לא כתב דזה חמור יותר מג' עבירות שבהם יהרג ואל יעבור מה שלא נזכר כן גבי שנאת חנם, ואיך יתכן ששנאת חנם דבית שני חמור לן טפי?

תשובות והערות יש לשלוח לפקס שמספרו: 077-555-8983 | יש לציין בכתב ברור את שם השולח, כתובת ומספר טלפון.

וייסנשטרן דוד קרשבוים יאיר קליין ועוד הוסיפו דאם יש עניין שבכל יום יהיו בעינך כחדשים א"כ אם אותו היום לא קרא א"כ כאילו לא קרא מעולם שהרי זה חדש וכביכול היום נצטווה בזה לראשונה. (וזהו רק לפילפולא דהפשט דבכל יום יהיו בעינך כחדשים הוא רק לגבי חביבות הדברים)

הבה"ח ינון אזולאי ישראל גרינבוים, שמואל אוחנה, מנחם אלפר, ליאור פרל, אבישי ברג, מרדכי פרב, ועוד כתבו דאם לא קרא יום אחד ק"ש הפירוש הוא שחסר לו בהבנה מה זה ק"ש ומש"ה כאילו לא קרא מימיו כי זה הוכחה שחסר לו בעיקר ההבנה מה חשיבותו של ק"ש. כמו"כ נשלחו תשובות רבות נוספות למערכת, אנו מתנצלים בפני אלו שתשובותיהם לא הספיקו להיכנס לגליון זה.

בהגדרה על שתי כרכים משנה ברורה בהוצאת דרשו זכו הבה"ח ינון אזולאי ממגדל העמק, והבה"ח חיים רוט מירושלים.

תשובות לצריך עיון מהגליון הקודם הבה"ח יהודה שמעוני, יצחק בנימין, חיים רוט, אברהם יעקבסון, מוישי יפה, שמעי ברג, אלי שטיין ועוד, כתבו ליישב שק"ש עניינו הוא קבלת עול מלכות שמים ולכן אם אין לאדם את הרציפות של קבלת עול מלכות שמים זה חיסרון בעצם.

הבה"ח ניסים הראל, שמעון מייארס חיים לוטין, שמואל כליפא, ישראל מילר, זאבי גרין, אליעזר שכטר, אורי בקרמן, ועוד הביאו את דברי המרש"א שכתב שחידוש של רב תנחומא שמה שנאמר בכל יום יהיו בעינך כחדשים הוא גם על ק"ש.

הבה"ח שלמה שמשון שכטר הביא את דבי הפסיקתא זוטרטא הלומד מ"הויו הדברים האלה אשר אנכי מצווך היום" בכל יום יהיו בעינך כחדשים כאילו קיבלם היום מהר סיני, והנה הזה נאמר על דברי תורה, וחידוש רב תנחומא שזה מיירי גם על ק"ש. והבה"ח ישראל אריה רוסוף, ישעיהו סלמון, צבי

קשה לך? זקוק לעזרה?

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18
או בטל': 073-7078388

בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

אשר שאלת עם הרב ישראל ליוש

לכבוד מערכת עלון הישיבה - מדור 'אשר שאלת'

בעוד כמה ימים - אם בעונותינו לא יבוא המשיח - יחולו ימי בין המצרים, רצייתו לשאול: מה תפקידי בתור בחור ישיבה בימים אלו, הרי בכל זמן צריך להתחזק בענייני אותו זמן, בשבועות החיוק הוא בלימוד התורה, בספירת העומר מתחזקים בבין אדם לחבירו, אם כן, מה מוטל עלינו בימי בין המצרים וחורבן הבית, אולי אלו עניינים שרק מבוגרים מתעסקים בהם, ואינן נוגעים כלל לבחורי הישיבה.

ברכה מרובה
מנחם

מנחם יקירי!

הנושא שאתה מעלה הוא מעניין וחשוב, הוא אף רחב מאוד, לא נצליח במסגרת זו להגיע לכל פרטיו ופירוטיו, אבל ננסה לדבר על עבודה אחת מרכזית המוטלת עלינו בימים אלו.

נפתח בספור קצר: איכר סוחר שוורים בא לפני רבו בפנים טרודות, 'מה מעיק עליך? שאל אותו האדמו"ר בחמימות אופיינית, 'בצרה גדולה אני שרוי - החל האיכר לספר - 'מחיר השוורים התייקר, והמסחר בהם קשה עד מאוד, הרווחים הולכים ומתמעטים, 'על מה אתה מדבר - ענה לו האדמו"ר - 'יודע אתה איזה אסון גדול קרה הבוקר? שאל אותו האדמו"ר, 'לא, לא שמעתי! מה קרה? התעניין האיכר, 'הבוקר לא הקריבו את קרבן התמיד, בית המקדש נשרף ואין היכן להקריב קרבנות, ענה לו האדמו"ר. שתק האיכר שתיקה של הבנה, הנה כעת הוא מבין את הפרופורציה של האסונות, מאיזה אסון באמת הוא אמור להיות מוטד.

...

מדברי חז"ל אנחנו למדים שחובה על האדם לצפות לישועה ולשים על לבו את חורבן בית המקדש ואת הגלות. הרי 'ציפית לישועה? זו אחת מהשאלות שאדם נשאל עליהן כאשר הוא בא לתת דין וחשבון לפני בית דין של מעלה, דבר זה מלמד אותנו שענין הציפיה לישועה איננה חומרא בעלמא השייכת רק ליחיד סגולה, או לאנשים המורמים מעם גרידא. בבית דין של מעלה לא

שואלים על חומרות ועל הנהגות נשגבות, שואלים ע"כ כי זאת חובתו של כל יהודי לצפות לישועה.

גם בתפילת שמונה עשרה נתקנו הרבה ברכות על צרת הגלות וחורבן ציון וירושלים, תקע בשופר גדול לחרותנו, את צמח דוד וכו', בונה ירושלים, ותחזינה עינינו, הלא דבר הוא, אם תקנו ע"כ כ"כ הרבה ברכות, זאת אומרת שזה ענין רציני מאוד, זאת סוגיא מרכזית בחיי האיש הישראלי.

אך לצערנו הרב לא כך הם פני הדברים בקרב רבים מאתנו, והסיבה לכך היא משום שמצוות אבלות על חורבן הבית ועל גלות עם ישראל, לא קלה היא עבור מי שאינו חש בחיסרון הבית. וכי איך יוכל אדם להתאבל על גלות עם ישראל, אם הוא לא מרגיש כלל שהוא בגלות, הוא הרי יושב בביתו, אוכל את לחמו, לומד עם רבותיו בישיבה, עולם כמנהגו נוהג, ולכאורה הכל בסדר. וגם אם לא הכל ממש מסתדר, זו בעיה אישית שלו, ברצונו הוא יטפל בה, וברצונו הוא יתעלם ממנה, מי חושב בכלל על הצרות של כלל ישראל, על חורבן הבית הגדול - ביתו של ה"ת, על גלות העם ועימם גם גלות השכינה, כל זה רחוק מאיתנו.

זה עיקר חובתנו בימי בין המצרים, לצאת מהמסגרת המצומצמת - החשיבה הבלעדית על מה שקורה איתנו ועל צרותינו האישיות, אלא להביט בעיניים רחבות מחוץ למסגרת האנוכית, לתת את הדעת על צרת הכלל, לחשוב ולדמיין מה היה כאשר היה לנו בית מקדש, הרי הקרבת אלוקים' שהיתה באותם ימים בלתי ניתנת לתיאור, בית המקדש היה מקום להשראת השכינה בתוך עם ישראל, וכשה' משרה את שכינתו בתוכנו הרי השפע הרוחני והגשמי שיורד לעולם הוא לאין ערוך יותר מהשפע לו אנו זוכים כעת.

ע"כ אנחנו צריכים להתאבל, על הר ציון ששמש שועלים הלכו בו, על קרבנות שמכפרים עוונות שאינם. לזאת אנו צריכים לצפות, ל'קירבת אלוקים' מיוחדת, ליחל לשפע רוחני גדול יותר, ולקוות לסייעתא דשמיא יותר גדולה במילוי שאיפותינו. זהו תפקידנו בחובת האבלות והציפיה לישועה, אך אל לנו לשכוח שבימים אלו צריך גם להתחזק בסיבות שגרמו לחורבן הבית - 'שנאת חינם', וכשנרבה 'אהבת חינם' זה יהיה התיקון הגדול לסיבת החורבן, ונזכה לראות במהרה בבנין בית הבחירה, להשראת השכינה ולגילוי כבוד ה' יתברך על פני תבל.

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18

הישיבה

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה